

CPB hanteert voortaan internationale definitie werkloosheid

Het CPB hanteert vanaf heden naast de nationale definitie ook de internationaal gangbare definitie van werkloosheid en werkgelegenheid. De internationale definitie wijkt op meerdere onderdelen af van de nationale definitie.

Volgens de nationale definitie dient een individu minstens 12 uur per week te werken om mee te tellen voor de werkzame beroepsbevolking. Een werkloze dient minder dan 12 uur per week te werken, dient actief te zoeken naar een baan van minstens 12 uur per week en dient daarvoor direct beschikbaar te zijn. De grens van 12 uur per week is uniek voor Nederland, geen enkel ander land hanteert een dergelijke urengrens. De internationaal gangbare definitie hanteert 1 uur als grens, iedereen die minstens 1 uur per week werkt of wil werken telt mee voor de beroepsbevolking. Daarnaast worden bij de presentatie van cijfers volgens de nationale definitie leeftijdsgrenzen van 15 en 64 jaar gebruikt, terwijl voor de internationale definitie alleen een ondergrens van 15 jaar geldt. Tot slot zijn er verschillen in de eisen die aan beschikbaarheid en zoekgedrag worden gesteld om deel uit te maken van de werkloze beroepsbevolking.

Voor het CPB zijn er twee belangrijke redenen om over te gaan op de internationaal gangbare definitie. Ten eerste sluit de overgang aan op internationale richtlijnen en dat maakt internationale vergelijking beter mogelijk. Ten tweede sluit de internationale definitie beter aan bij de 'economische' interpretatie van werkgelegenheid en werkloosheid. In het werk van het CPB spelen productie en productiviteit een belangrijke rol, en arbeid wordt vooral gezien als een productiefactor in het productieproces. Volgens deze interpretatie telt iedereen mee, ook individuen die slechts enkele uren per week werken dragen bij aan de productie. De huidige nationale definitie is ontstaan uit de behoefte om beter aan te sluiten bij de 'sociaal-maatschappelijke' interpretatie van werkgelegenheid en werkloosheid. Uit onderzoek bleek dat mensen zichzelf als werkzaam beschouwen vanaf 12 uur arbeid per week. De nationale definitie is daarmee wel zinvol voor sociaal-maatschappelijke vraagstukken, maar minder zinvol voor 'economische' vraagstukken.

Wat betekent de overgang naar de internationaal gangbare definitie voor de omvang van de werkloosheid in personen en als percentage? De werkloosheid in personen daalt (zie bijlage 8 'Kerngegevens arbeidsmarkt'). Enerzijds neemt de werkloosheid toe door personen die geen baan hebben en die op zoek zijn naar een baan van minder dan 12 uur per week. In 2005 betrof dit ongeveer 53 000 personen. Anderzijds neemt de werkloosheid af door personen die minder dan 12 uur werken en die op zoek zijn naar een baan van meer dan 12 uur per week. De internationale definitie beschouwt deze personen als werkzaam (terwijl de nationale definitie hen als werkloos beschouwt). In 2005 betrof dit ongeveer 71 000 personen. Per saldo daalt de werkloosheid hierdoor met ongeveer 18 000 personen. De werkloosheid in personen komt volgens de internationale definitie nog ongeveer 40 000 personen lager uit. Bepaalde personen die volgens de nationale definitie werkloos zijn voldoen namelijk niet aan de zoek- en/of beschikbaarheidscriteria van de internationale definitie.

Het werkloosheidspercentage daalt door de overgang naar de internationale definitie met circa 1 tot 1½%-punt. Dit komt niet alleen doordat de werkloosheid in personen daalt, maar ook doordat de omvang van de beroepsbevolking in personen toeneemt. Circa 900 000 personen in Nederland werken minder dan 12 uur per week. Volgens de internationale definitie behoren zij tot de werkzame beroepsbevolking, terwijl ze voor de nationale definitie niet meetelden.

Het CPB hanteert de *LFS adjusted series* van Eurostat. Er zijn meerdere organisaties die verschillende aantallen voor internationale werkloosheid en werkgelegenheid publiceren. Er wordt gewerkt aan harmonisatie van deze statistieken. Daardoor zou het werkloosheidspercentage volgens de internationale definitie binnenkort aangepast kunnen worden.

Het CPB zal nog geruime tijd in de bijlagen met kerngegevens over de arbeidsmarkt de werkloosheidscijfers volgens beide definities publiceren. Benadrukt wordt dat met deze andere definitie het percentage lager weliswaar uitvalt, maar dat het aantal personen dat zich werkloos voelt, natuurlijk niet verandert.